

AKCEPTUJĘ

(-)

Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej
Irena Marszałek-Czekierda

S-I.9452.38.2024.EK

RAPORT

Ankieta dotycząca realizacji zadań powiatu, wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, a także realizacji niektórych zadań wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 - dane za 2023 rok (zadania powiatu).

**Uwaga: Analiza dotyczy 2023 r., gdzie obowiązywała zarówno ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jak i ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej (od czerwca 2023 r.).*

Niniejsze opracowanie zostało przygotowane w oparciu o informacje przekazane przez 21 powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz 2 miejskie ośrodki pomocy społecznej i 2 miejskie ośrodki pomocy rodzinie - realizujące zadania gminy i powiatu.

Ankiety wypełnione zostały przez wszystkie ww. podmioty, tj. 100% wszystkich tego typu jednostek na terenie województwa podkarpackiego.

*** Uwaga: Dla potrzeb niniejszego opracowania zarówno powiaty, jak i miasta realizujące jednocześnie zadania gminy i powiatu, będą nazywane powiatami.*

1. Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej (art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Do zadań własnych powiatu należy opracowanie oraz realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Znowelizowana ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej została przyjęta i weszła w życie w czerwcu 2023 r. Z tego faktu wyniknęła konieczność dokonania zmiany dotychczasowych powiatowych programów i dostosowania ich do obowiązujących przepisów prawa. Stan dotyczący posiadania w 2023 r. przez powiaty województwa podkarpackiego aktualnych programów przedstawia tabela poniżej.

Tabela. Opracowanie przez powiaty w 2023 r. powiatowych programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Rok	Powiat posiadał opracowany powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej - liczba powiatów	Powiat nie posiadał opracowanego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej - liczba powiatów
2023	1	23

Jak wynika z powyższego zestawienia, tylko jeden powiat z terenu województwa opracował oraz realizował powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Jako powód takiego stanu wskazywano obowiązywanie oraz realizację zadań wynikających z powiatowych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Jest to argument niewystarczający. W trakcie 2023 r. weszła w życie *ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej*, zgodnie z którą należało wprowadzić programy w oparciu o ww. akt prawny.

2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym, mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową (art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym, mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową. Znowelizowana *ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej* narzuciła konieczność przyjęcia ww. programu w oparciu o nowe przepisy prawa. Niestety, z zadania tego nie wywiązał się ani jeden powiat. Dane - tabela. Stawia to przed podkarpackimi powiatami zadanie, jakim jest jak najszybsze opracowanie i przyjęcie ww. programów oraz wdrożenie ich do realizacji.

Rok	Powiat opracował program służący działaniom profilaktycznym, mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową	Powiat nie opracował programu służącego działaniom profilaktycznym, mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową
2023	0	25

3. Opracowanie przez powiaty w 2023 r. lokalnej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie/przemocy domowej (pkt 1.1.2 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023).

Tabela. Opracowanie przez powiaty w 2023 r. lokalnej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie/przemocy domowej.

Rok	Powiat posiada opracowaną lokalną diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie/przemocy domowej	Powiat nie posiada opracowanej lokalnej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie/przemocy domowej	Pozostaje aktualna diagnoza z lat poprzednich
2023	8	7	10

Jak wynika z przedstawionego zestawienia 8 powiatów (32%) posiada aktualne lokalne diagnozy zjawiska przemocy domowej. W przypadku 10 powiatów (40%) pozostaje aktualna diagnoza zjawiska przemocy domowej z lat poprzednich. W przypadku 7 powiatów (28%) nie opracowano lokalnej diagnozy zjawiska przemocy domowej, co wymaga niezwłocznego uzupełnienia.

3. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia (art. 6 ust.3 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Jak wynika z dokonanej analizy, na terenie województwa podkarpackiego funkcjonują:

- Jeden ośrodek wsparcia, działający w ramach Stalowowolskiego Ośrodka Wsparcia i Interwencji Kryzysowej, który dysponuje 6 miejscami hostelowymi oraz pomocą psychologiczną (tj. interwencją, wsparciem, psychoterapią), pomocą socjalną, poradnictwem pedagogicznym (poradnictwem rodzinnym), opieką pedagogiczną, wychowawczą, poradnictwem prawnym, psychoedukacją, a także wsparciem merytorycznym dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. W 2023 r. z pomocy tej jednostki skorzystało 19 osób z problemem przemocy domowej.
- Cztery specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej (Gorzyce - powiat tarnobrzeski, Korytniki - powiat przemyski, Lesko - powiat leski, Nowa Sarzyna - powiat leżajski). Ośrodki te świadczą usługi w zakresie: interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym, potrzeb bytowych. Dysponują łącznie 88 miejscami stacjonarnymi. W 2023 r. z pomocy tych jednostek skorzystało łącznie 145 osób (pobyt stacjonarny) oraz 279 osób (pomoc ambulatoryjna).
- Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w Górnem (powiat rzeszowski), dysponujący 12 miejscami stacjonarnymi. Zapewnia on: bezpieczne schronienie oraz ochronę w związku z problemem przemocy domowej, specjalistyczne wsparcie: psychologiczne, prawne, pedagogiczne oraz socjalne. W 2023 r. z pomocy tej jednostki skorzystało 57 osób doznających przemocy.
- Ośrodek Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej w Rzeszowie, dysponujący 12 miejscami hostelowymi. Ponadto świadczone jest poradnictwo psychologiczne, prawne i socjalne. W 2023 r. z pomocy tej jednostki skorzystało 14 osób doznających przemocy.

Pozostałe powiaty, jako zabezpieczenie potencjalnych potrzeb klientów w zakresie korzystania z ośrodków wsparcia wykazują np. korzystanie z usług ośrodków interwencji kryzysowej, punktów interwencji kryzysowej, świadczenie pomocy psychologicznej, prawnej

pedagogicznej oraz socjalnej w ramach działalności PCPR, korzystanie z pomocy Miejskiego Ośrodka Zapobiegania Uzależnieniom i in.

4. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej (OIK) (art. 6 ust.3 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

W 2023 r. na terenie województwa podkarpackiego funkcjonowało 14 ośrodków interwencji kryzysowej, 10 z nich dysponuje miejscami hostelowymi (łącznie 78 miejsc), natomiast 4 nie posiadają tej formy pomocy. Wykaz ww. jednostek oraz działania przez nie prowadzone przedstawiają tabele poniżej.

Tabela. Wykaz ośrodków interwencji kryzysowej (OIK).

Lp.	Powiat/Miasto na prawach powiatu	Nazwa Ośrodka Interwencji Kryzysowej	Dane teleadresowe Ośrodka Interwencji Kryzysowej	Dostępne formy pomocy	Liczba miejsc stacjonarnych	Liczba osób, które w 2023 r. korzystały z pomocy OIK (ogółem)	Liczba osób z problemem przemocy domowej, które w 2023 r. korzystały z pomocy OIK
1.	Bieszczadzki	Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ustrzykach Dolnych	ul. Bełska 22 38-700 Ustrzyki Dolne tel. 13/4712532, 17/4712530 e-mail: pcpr@bieszczadzki.pl	Udzielanie specjalistycznego poradnictwa oraz zapewnienie pomocy w formie schronienia w hostelu.	5	51	7
2.	Dębicki	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie/ Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Dębicy	ul. Gawrzyłowska 31 39-200 Dębica tel.14/6703342 e-mail: oik@pcprpowiatdebicki.pl	Pomoc psychologiczna, prawna, zapewnienie pomocy w formie schronienia w hostelu.	12	177	41
3.	Jasielski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej działający w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaśle	ul. Rynek 18 38-200 Jasło Siedziba OIK: ul. Modrzejewskiego 12 38-200 Jasło tel. 13/4485838, 13/4483440 e-mail: oik@pcprjaslo.info	Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, prawne. Interwencja kryzysowa. Pomoc psychologiczna i oddziaływania terapeutyczne. Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową.	0	117	34
4.	Krosno miasto	Dział Interwencji Kryzysowej	ul. Legionów 8 38-400 Krosno tel. 13/4202687	Poradnictwo socjalne, psychologiczne	9	421	185

		Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie	e-mail: oik@moprkrosno.pl	i prawne.			
5.	Krośnieński	Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie	ul. Bieszczadzka 1 38-400 Krosno tel. 13/4375732 e-mail: sekretariat@pcprkrosno.pl Hostel: Iwonicz, ul. Zadwór 15 38-440 Iwonicz Zdrój	Poradnictwo: prawne, socjalne, pedagogiczne oraz wsparcie psychologiczne.	4	41	38
6.	Leżajski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Leżajsku	ul. M.C. Skłodowskiej 8 37-300 Leżajsk tel. 17/2421300 (telefon zaufania), 17/2428258 w. 19 e-mail: pcprlezajsk@gmail.com	Poradnictwo psychologiczne, socjalne.	0	22	7
7.	Lubaczowski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaczowie	ul. Piłsudskiego 8 37-600 Lubaczów tel. 16/7362087 e-mail: pcpr@lubaczow.powiat.pl	Poradnictwo socjalne, psychologiczne i prawne.	0	44	11
8.	Łańcucki	Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łańcucie	ul. Piłsudskiego 70/5 37-100 Łańcut tel. 17/2258028 e-mail: pcprwlancut@poczta.onet.pl	Pomoc prawna, psychologiczna, pedagogiczna, poradnictwo socjalne.	0	151	8
9.	Niżański	Caritas Diecezji Sandomierskiej Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem	ul. Rzeszowska 35 37-420 Rudnik nad Sanem tel. 607302198, 15/6492186 e-mail: oikrudnikns@wp.pl	Poradnictwo psychologiczne.	10	220	14
10.	Ropczycko-Sędziszowski	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ropczycach	ul. Konopnickiej 3 39-100 Ropczyce tel. 17/2212566, 17/ 8652543, 17/ 8652533 e-mail: poik@pcpr-ropczyce.pl	Interwencja kryzysowa, poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, socjalne, rodzinne. Tymczasowe schronienie w hostelu, grupa	4	130	47

				wsparcia dla osób doznających przemocy, program korekcyjno-edukacyjny i psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową.			
11.	Rzeszowski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górnice	ul. Rzeszowska 5 36-051 Górnice tel. 518736839, tel. interwencyjny 885696640 e-mail: oik@powiat.rzeszow.pl, oik.gorno@poczta.fm	Udzielanie schronienia w sytuacjach uzasadnionych, zagrażających zdrowiu lub życiu osób/rodzin na okres do 3 miesięcy. Poradnictwo prawne, psychologiczne, socjalne, pedagogiczne, doradztwo rodzinne. Grupa wsparcia „Orchidea”. Działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy.	12	162	162
12.	Rzeszów miasto	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie, Ośrodek Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej	ul. Skubisza 4 35-207 Rzeszów tel. 17/8533927, 17/8512500 e-mail: sekretariat@mopsz.eszow.pl	Poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne.	12	597	87
13.	Stalowowolski	Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej	ul. Polna 18 37-450 Stalowa Wola tel. 15/6425293 e-mail: sowiik@sowiik.pl	Schronienie w hostelu, pomoc psychologiczna (interwencja, wsparcie, psychoterapia), pomoc socjalna, poradnictwo pedagogiczne (poradnictwo rodzinne), opieka pedagogiczna, wychowawcza, poradnictwo prawne, psychoedukacja, wsparcie	6	293	88

				merytoryczne dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz w obszarze interwencji kryzysowej.			
14.	Strzyżowski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie	ul. Parkowa 7 38-100 Strzyżów tel. 17/2211440, fax 17/2761040 e-mail: pcpr@strzyzow.un. pl Hostel: ul. Parkowa 3/3 38-120 Czudec	Poradnictwo: prawne, psychologiczne, socjalne.	4	1	0
	Razem	14	-	-	78	2427	729

Formy pomocy realizowane w 2023 r. przez poszczególne ośrodki interwencji kryzysowej oraz liczbę osób z nich korzystających (osoby z problemem przemocy domowej), w podziale na powiaty, przedstawia zamieszczona niżej tabela. Dane odnoszą się do działań prowadzonych przez 14 ośrodków interwencji kryzysowej.

Tabela. Liczba osób doznających przemocy domowej, objętych poszczególnymi formami oddziaływań przez ośrodek interwencji kryzysowej.

LP.	Powiat	Forma pomocy	Liczba osób korzystających ogółem, w tym:	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn	Liczba dzieci
1	bieszczański	Poradnictwo i pomoc prawna	3	2	1	0
		Poradnictwo i pomoc psychologiczna	3	3	0	0
		Poradnictwo socjalne	1	1	0	0
		Poradnictwo i pomoc pedagogiczna	0	0	0	0
		Inny rodzaj poradnictwa/pomocy	0	0	0	0
		Schronienie w hostelu OIK	0	0	0	0
2	dębicki	Poradnictwo i pomoc prawna	7	7	0	0
		Poradnictwo i pomoc psychologiczna	2	2	0	0
		Poradnictwo socjalne	0	0	0	0
		Poradnictwo i pomoc pedagogiczna	0	0	0	0
		Inny rodzaj poradnictwa/pomocy	0	0	0	0
		Schronienie w hostelu OIK	0	0	0	0
3	jasielski	Poradnictwo i pomoc prawna	0	0	0	0
		Poradnictwo i pomoc psychologiczna	20	17	3	0
		Poradnictwo socjalne	0	0	0	0
		Poradnictwo i pomoc pedagogiczna	10	0	0	10
		Inny rodzaj poradnictwa/pomocy	0	0	0	0
		Schronienie w hostelu OIK	0	0	0	0
4	m. Krosno	Poradnictwo i pomoc prawna	22	18	4	0
		Poradnictwo i pomoc psychologiczna	40	29	5	6
		Poradnictwo socjalne	196	150	46	0
		Poradnictwo i pomoc pedagogiczna	0	0	0	0
		Inny rodzaj poradnictwa/pomocy	0	0	0	0
		Schronienie w hostelu OIK	0	0	0	0
5	krośnieński	Poradnictwo i pomoc prawna	12	10	2	0
		Poradnictwo i pomoc psychologiczna	4	3	1	0

		Poradnictwo socjalne	5	3	2	0
		Poradnictwo i pomoc pedagogiczna	10	9	1	0
		Inny rodzaj poradnictwa/pomocy	0	0	0	0
		Schronienie w hostelu OIK	0	0	0	0
6	leżajski	Poradnictwo i pomoc prawna	0	0	0	0
		Poradnictwo i pomoc psychologiczna	7	6	1	0
		Poradnictwo socjalne	2	1	1	0
		Poradnictwo i pomoc pedagogiczna	0	0	0	0
		Inny rodzaj poradnictwa/pomocy	0	0	0	0
		Schronienie w hostelu OIK	0	0	0	0
7	lubaczowski	Poradnictwo i pomoc prawna	2	2	0	0
		Poradnictwo i pomoc psychologiczna	10	10	0	0
		Poradnictwo socjalne	11	11	0	0
		Poradnictwo i pomoc pedagogiczna	0	0	0	0
		Inny rodzaj poradnictwa/pomocy	0	0	0	0
		Schronienie w hostelu OIK	0	0	0	0
8	łańcucki	Poradnictwo i pomoc prawna	0	0	0	0
		Poradnictwo i pomoc psychologiczna	7	6	0	1
		Poradnictwo socjalne	1	1	0	0
		Poradnictwo i pomoc pedagogiczna	0	0	0	0
		Inny rodzaj poradnictwa/pomocy	0	0	0	0
		Schronienie w hostelu OIK	0	0	0	0
9	nizański	Poradnictwo i pomoc prawna	0	0	0	0
		Poradnictwo i pomoc psychologiczna	14	10	1	3
		Poradnictwo socjalne	0	0	0	0
		Poradnictwo i pomoc pedagogiczna	0	0	0	0
		Inny rodzaj poradnictwa/pomocy	0	0	0	0
		Schronienie w hostelu OIK	7	5	0	2
10	ropczycko-sędziszowski	Poradnictwo i pomoc prawna	9	9	0	0
		Poradnictwo i pomoc psychologiczna	8	8	0	0
		Poradnictwo socjalne	4	4	0	0
		Poradnictwo i pomoc pedagogiczna	0	0	0	0
		Inny rodzaj poradnictwa/pomocy	5	5	0	0
		Schronienie w hostelu OIK	0	0	0	0
11	rzeszowski	Poradnictwo i pomoc prawna	7	6	1	0
		Poradnictwo i pomoc psychologiczna	75	35	12	28
		Poradnictwo socjalne	58	29	10	19
		Poradnictwo i pomoc pedagogiczna	27	7	1	19
		Inny rodzaj poradnictwa/pomocy	42	26	16	0
		Schronienie w hostelu OIK	27	7	1	19
12	m. Rzeszów	Poradnictwo i pomoc prawna	7	6	1	0
		Poradnictwo i pomoc psychologiczna	63	41	4	18
		Poradnictwo socjalne	3	3	0	0
		Poradnictwo i pomoc pedagogiczna	0	0	0	0
		Inny rodzaj poradnictwa/pomocy	0	0	0	0
		Schronienie w hostelu OIK	14	5	0	9
13	stalowowolski	Poradnictwo i pomoc prawna	113	59	54	0
		Poradnictwo i pomoc psychologiczna	306	147	159	0
		Poradnictwo socjalne	24	14	3	7
		Poradnictwo i pomoc pedagogiczna	17	9	8	0
		Inny rodzaj poradnictwa/pomocy	97	78	7	12
		Schronienie w hostelu OIK	19	9	1	9
14	strzyżowski	Poradnictwo i pomoc prawna	0	0	0	0
		Poradnictwo i pomoc psychologiczna	0	0	0	0
		Poradnictwo socjalne	0	0	0	0
		Poradnictwo i pomoc pedagogiczna	0	0	0	0
		Inny rodzaj poradnictwa/pomocy	0	0	0	0
		Schronienie w hostelu OIK	0	0	0	0

Tabela. Liczba wypełnionych w 2023 r. przez pracowników OIK formularzy „Niebieska Karta-A”, w podziale na powiaty.

LP.	Powiat	Liczba wypełnionych w 2023 r. przez pracowników OIK formularzy „Niebieska Karta-A”
1	bieszczadzki	0
2	dębicki	0
3	jasielski	5
4	m. Krosno	12
5	krośnieński	0
6	leżajski	0
7	lubaczowski	0
8	łańcucki	1
9	niżański	0
10	ropczycko-sędziszowski	3
11	rzeszowski	1
12	m. Rzeszów	19
13	stalowowolski	0
14	strzyżowski	0

Tabela. Udział pracowników OIK w składach zespołów interdyscyplinarnych w gminach na swoim terenie, 2023 r.

Udział pracowników OIK w składach zespołów interdyscyplinarnych w gminach na swoim terenie, 2023 r.		
Tak, liczba OIK	Nie, liczba OIK	Liczba gmin
7	7	9

Tabela. Udział pracowników OIK w składach grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych w gminach na swoim terenie, w podziale na powiaty, 2023 r.

Udział pracowników OIK w składach grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych w gminach na swoim terenie, 2023 r.		
Tak, liczba OIK	Nie, liczba OIK	Liczba gmin
8	6	8

Jak wynika z powyższego zestawienia ośrodki interwencji kryzysowej podejmują zróżnicowaną i niewielką aktywność, jeśli chodzi o współpracę z gminami na swoim terenie, w zakresie udziału w składach zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych. Rekomenduje się zatem zintensyfikowanie działalności OIK w tym zakresie. Jednostki te dysponują specjalistyczną kadrami, która w skuteczny sposób może podnieść efektywność pracy ww. zespołów i grup.

5. Tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej (art. 6 ust.4 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Na terenie województwa podkarpackiego funkcjonują 4 specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. Łącznie dysponują one 88 miejscami hostelowymi. Realizują standard pracy w zakresie interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym oraz potrzeb bytowych. Wykaz opisanych jednostek oraz dane teleadresowe, wraz z podaniem liczby miejsc, jakimi dysponują te podmioty, liczby osób, które skorzystały z oferowanej przez nie pomocy stacjonarnej i pomocy ambulatoryjnej przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela. Wykaz specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, 2023 r.

Nazwa jednostki	Adres, nr telefonu, e-mail	Liczba miejsc stacjonarnych	Liczba osób, które skorzystały z pomocy stacjonarnej	Liczba osób, które skorzystały z pomocy ambulatoryjnej
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Gorzycach	ul. 11 Listopada 12 39-432 Gorzyce tel. 15 836 2869 e-mail: cwirs@sowgorzyce.pl sowgorzyce@onet.eu	30	39	106
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach	Korytniki 14 37-741 Krasieczyn tel. 16 6718594, 793873775 e-mail: kontakt@sow-korytniki.pl	20	57	40
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej SOS w Lesku	Al. Jana Pawła II 18 B 38-600 Lesko tel. 13 4927252, 663810000 e-mail: sos2@powiat-leski.pl sos@powiat-leski.pl	20	18	63
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Nowej Sarzynie	ul. Łukasiewicza 4, 37-310 Nowa Sarzyna, tel. 17 241 38 13, 793832 064, e-mail sownowasarzyna@vp.pl	18	31	70

5.1. Stwierdzone potrzeby utworzenia na terenie powiatów specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Na podstawie przeprowadzonej analizy ustalono, że żaden z powiatów nie wykazuje potrzeby utworzenia na swoim terenie, kolejnego w województwie podkarpackim, specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. Wynika z tego, że istniejące jednostki w pełni zabezpieczają potrzeby w zakresie specjalistycznej pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej.

5.2. Posiadanie przez powiatowe centra pomocy rodzinie opracowanej procedury kierowania osób dotkniętych przemocą domową do specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Powiatowe centra pomocy rodzinie, celem wdrożenia sprawnego systemu mającego na celu umieszczanie osób dotkniętych przemocą domową w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, powinny posiadać opracowaną procedurę postępowania pracowników w tym zakresie. Informację o liczbie podmiotów, które opracowały ww. procedurę przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Posiadanie przez powiatowe centra pomocy rodzinie opracowanej procedury kierowania do specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Rok	Odpowiedź twierdząca	Odpowiedź negatywna
2023	21	4

Jak wynika z przedstawionych danych, większość powiatów posiada opracowane procedury, pozostały 4 podmioty, które są zobligowane do ich opracowania.

5.3. Monitorowanie osób po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób, u których przemoc domowa ustała.

Jest to zadanie wynikające z *Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023*. Dane dotyczące 2023 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Osoby monitorowane po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, 2023 r.

Liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób, u których przemoc domowa ustała	
Liczba monitorowanych osób ogółem:	39
z tego: liczba osób, u których przemoc domowa ustała:	32

Biorąc pod uwagę powyższe dane ustala się niewystarczający poziom realizacji zadania, jakim jest monitorowanie osób po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. Osoby te niewątpliwie, pomimo pobytu w jednostce udzielającej specjalistycznej pomocy, po powrocie do środowiska domowego wymagają dalszego wspierania i pomocy, co należy im umożliwić.

6. Opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (art. 6 ust.4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

6.1. Prowadzenie przez powiaty w 2023 r. programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

W 2023 r. 14 powiatów realizowało programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową. Ich wykaz, wraz z informacją na temat liczby uczestników, zawarto w poniższej tabeli.

Tabela. Opracowanie i realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.

L.p.	Powiat	Pełna nazwa i adres podmiotu realizującego program	Nazwa programu	Liczba edycji programu	Liczba uczestników programu	Liczba osób, które ukończyły program
1.	Dębicki	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dębicy ul. Parkowa 28 39-200 Dębica tel.14 6803121	Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiecie Dębickim na lata 2023-2026	1	12	6

2.	Jarosławski	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu ul. Jana Pawła II 17 37-500 Jarosław tel. 16 6246285 e-mail : sekretariat@pcpr-jaroslaw.pl	Program Korekcyjno-Edukacyjny „Nowy horyzont”	1	10	7
3.	Kolbuszowski	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej ul. 11-go Listopada 10 36-100 Kolbuszowa tel. 17 7445759	Program Korekcyjno-Edukacyjny Dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie	2	24	18
4.	Miasto Krosno	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie ul. Piastowska 58 38-400 Krosno tel. 13 4202687	Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Gminie Miasto Krosno na rok 2023	1	7	4
5.	Lubaczowski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaczowie ul. Piłsudskiego 8 37-600 Lubaczów tel. 16 7362087	Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021-2023 „Zacznij wszystko od nowa”	1	8	5
6.	Łańcucki	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łańcucie ul. Piłsudskiego 70/5 37-100 Łańcut tel. 17 2256969	Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową	1	8	7
7.	Mielecki	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu ul. Żeromskiego 34 39-300 Mielec tel. 17 7800470	Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2023-2027	1	9	8
8.	Nizański	Caritas Diecezji Sandomierskiej - Ośrodek Interwencji Kryzysowej ul. Rzeszowska 35	Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących	1	6	6

		37-420 Rudnik nad Sanem tel. 15 6492186 607302198 oikrudnikns@wp.pl	przemoc w rodzinie w Powiecie Nizańskim na lata 2021-2026			
9.	Przemyski	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej Korytniki 14 37-741 Krasieczyn tel. 16 6718594, 793873775	„Zacznij wszystko od nowa”	3	37	31
10.	Przeworski	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przeworsku ul. Lwowska 16 37-200 Przeworsk tel. 16 6490910	„Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Przeworskim na rok 2023”	1	9	2
11.	Ropczycko-Sędziszowski	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach ul. Konopnickiej 3 39-100 Ropczyce tel. 17 2227576	Program korekcyjno-edukacyjny Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego dla osób stosujących przemoc domową	1	8	7
12.	Rzeszowski	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie ul. Batorego 9 35-005 Rzeszów tel. 17 8594828, 519585761	Powiatowy program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2023-2027 w powiecie rzeszowskim	1	11	8
13.	Sanocki	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sanoku ul. Szopena 5 38-500 Sanok tel. 13 4643593	Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021-2024	1	8	6
14.	Stalowowolski	Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej ul. Polna 18 37-450 Stalowa Wola tel. 15 6425293	Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie	2	35	16

	e-mail: sowiik@sowiik.pl				
Razem	14 realizatorów		18	192	131

Biorąc pod uwagę powyższe dane, a także stosunek ogólnej liczby osób stosujących przemoc do liczby osób, które wzięły udział w ww. programach, odnotowuje się niski poziom realizacji zadania. Rekomenduje się zwiększenie aktywności powiatów w analizowanym zakresie. Ponadto należy pamiętać, że warunkiem skutecznej pomocy rodzinom uwikłanym w problem przemocy domowej jest praca nad zmianami zarówno u osób doznających przemocy, jak i u osób stosujących przemoc, a temu właśnie mają służyć programy korekcyjno-edukacyjne.

6.2. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Jest to zadanie nałożone przez *Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023*. Jego realizacja wygląda następująco.

Tabela. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Rok	Liczba powiatów realizujących monitorowanie	Liczba osób objętych działaniami monitorującymi
2023	14	193

6.3. Badanie skuteczności programów korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc domową, poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego, 2023 r.

Jest to zadanie nałożone przez *Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023*. W 2023 r. działania w ww. zakresie prowadzone były przez 13 powiatów. Dane zawarto w tabeli.

Tabela. Badanie skuteczności programów korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc domową, poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego.

Liczba osób objętych badaniem skuteczności	Liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu powróciły do stosowania przemocy	Liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu nie powróciły do stosowania przemocy	Inne zdarzenia, w tym brak możliwości nawiązania kontaktu z uczestnikami
229	61	162	6

7. Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową (art. 6 ust.4 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

W 2023 r. na terenie województwa podkarpackiego jeden powiat opracował i podjął się realizacji programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową. Dane w tym zakresie zawiera tabela.

Tabela. Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, 2023 r.

L.p.	Powiat	Pełna nazwa i adres podmiotu realizującego program	Nazwa programu	Liczba edycji programu	Liczba uczestników programu	Liczba osób, które ukończyły program
1.	Przemyski	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej Korytniki 14 37-741 Krasiczyn tel. 16 6718594, 793873775	„Nowy horyzont”	2	23	18

Biorąc pod uwagę powyższe, a także stosunek ogólnej liczby osób stosujących przemoc do liczby osób, które wzięły udział w ww. programach, odnotowuje się bardzo niski poziom realizacji zadania. Rekomenduje się zwiększenie aktywności powiatów w analizowanym zakresie. Ma tutaj również zastosowanie uwaga odnosząca się do programów korekcyjno-edukacyjnych, opisana w pkt. 6.1.

7.1. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Jest to zadanie nałożone przez *Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023*. Jego realizacja wygląda następująco.

Tabela. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Rok	Liczba powiatów realizujących monitorowanie	Liczba osób objętych działaniami monitorującymi
2023	1	18

7.2. Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych kierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Jak wynika z informacji przedstawionych przez powiaty, żaden z nich nie prowadził badania skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych kierowanych do osób stosujących przemoc domową. Zatem zwraca się uwagę na konieczność realizacji tego zadania przez wszystkie podmioty prowadzące ww. programy.

8. Wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz o ich ukończeniu (art. 6 ust.4 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Podmioty realizujące programy korekcyjno-edukacyjne oraz programy psychologiczno-terapeutyczne są zobowiązane do wydawania zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby do udziału w programie oraz o jego ukończeniu. Jest to nowe zadanie przypisane powiatom *ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej*. Poziom jego realizacji przedstawia tabela.

Tabela. Wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz o ich ukończeniu.

Nazwa programu	Liczba wydanych zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie	Liczba wydanych zaświadczeń o ukończeniu przez osobę stosującą przemoc domową programu
Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową	93	118
Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową	1	18

Analizując powyższe dane, zwraca uwagę rozbieżność pomiędzy liczbą wydanych zaświadczeń o zgłoszeniu się osób stosujących przemoc domową do udziału w programach, która jest niższa od liczby wydanych zaświadczeń o ukończeniu programów. Wynika ona prawdopodobnie z faktu, że przepisy ustawy w tym zakresie obowiązują od połowy 2023 r., a część programów rozpoczęła się z początkiem roku. Zatem ww. rozbieżność danych uznaje się za dopuszczalną.

9. Opracowanie i realizacja oddziaływań edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie/przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny (pkt 3.5.1. Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023).

Żaden z powiatów województwa podkarpackiego nie podjął się realizacji ww. zadania. Budzi to niepokój, zwłaszcza w kontekście informacji zawartych w pkt 6.3 niniejszego opracowania, gdzie wykazano liczbę osób, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do stosowania zachowań przemocowych.

Biorąc pod uwagę powyższe, rekomenduje się podjęcie przez powiaty opisanego zadania i wdrożenie go do realizacji.

10. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom uwięzonym w problem przemocy domowej - działania PCPR (pkt 2.3, 2.32, 3.2.1 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023).

10.1. Najczęściej wymieniane działania PCPR podejmowane wobec osób uwięzonym w problem przemocy domowej.

Tabela. Działania podejmowane wobec osób doznających przemocy domowej, 2023 r.

Liczba osób	Podjęte działania
1 544	Poradnictwo psychologiczne. Poradnictwo prawne. Poradnictwo socjalne. Poradnictwo i pomoc pedagogiczna. Udzielenie wsparcia rodzinno-zawodowego. Udzielenie specjalistycznego poradnictwa w ramach PIK. Udzielenie schronienia w mieszkaniu kryzysowym. Udzielenie schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

	<p>Motywowanie do podejmowania działań. Grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej. Grupa wsparcia dla kobiet doświadczających trudności w relacjach rodzinnych. Pomoc rzeczowa i finansowa. Wsparcie asystenta rodziny. Wsparcie emocjonalne. Działania interwencyjne - wszczęcie oraz prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”. Diagnoza stanu i potrzeb. Upowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy. Przekazywanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia. Działania edukacyjne i informacyjne - rozpowszechnianie ulotek, broszur, umieszczanie na tablicy ogłoszeń informacji na temat form przemocy, mechanizmów przemocy, sposobów reagowania na przemoc, w tym na temat procedury Niebieskie Karty. Informowanie o możliwości skorzystania z pomocy w formie schronienia w SOW. Organizowanie szkoleń o tematyce antyprzemocowej. Spotkanie profilaktyczne nt. współczesnych zagrożeń oraz profilaktyki przeciwdziałania przemocy.</p>
--	--

Tabela. Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową, 2023 r.

Liczba osób	Podjęte działania
761	<p>Pomoc socjalna. Pomoc prawna. Pomoc psychologiczna. Konsultacje psychologiczne i wsparcie. Poradnictwo rodzinne, socjalne. Poradnictwo pedagogiczne. Rozmowy diagnostyczno-konsultacyjne, psychoedukacja. Zachęcanie do podjęcia leczenia odwykowego. Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy. Wszczęcie oraz prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”. Udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia w formie konsultacji indywidualnych udzielanych osobom stosującym przemoc domową przez pracowników OIK. Udzielanie specjalistycznego poradnictwa w ramach PIK. Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową. Motywowanie do zgłoszenia się do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym. Informacje na temat rekrutacji do programu korekcyjno-edukacyjnego. Monitorowanie zachowań osób kończących program korekcyjno-edukacyjny przez okres 3 lat. Przesłanie informacji do właściwego MOPS/GOPS z prośbą o wgląd w sytuację rodziny. Działania edukacyjne i informacyjne - rozpowszechnianie ulotek, broszur, umieszczanie na tablicy ogłoszeń informacji na temat form przemocy, konsekwencji stosowania przemocy, jej wpływu na funkcjonowanie systemu rodzinnego, na temat możliwości zmiany zachowania i postawy na społecznie akceptowaną. Edukacja n/t przemocy i konsekwencji prawnych. Informowanie o bezpłatnej pomocy psychologicznej, rodzinnej. Motywowanie do podjęcia poradnictwa specjalistycznego (mediator, prawnik, psycholog). Złożenie zawiadomienia do prokuratury.</p>

Tabela. Działania podejmowane wobec świadków przemocy domowej, 2023 r.

Liczba osób	Podjęte działania
634	<p>Wsparcie psychologiczne. Wsparcie prawne. Wsparcie socjalne. Poradnictwo rodzinne, socjalne. Poradnictwo specjalistyczne. Poradnictwo pedagogiczne. Propozycja pomocy w formie usług opiekuńczych. Pisemne powiadomienie Sądu i OPS. Działania edukacyjne i informacyjne - rozpowszechnianie ulotek, broszur, umieszczanie na tablicy ogłoszeń informacji na temat form przemocy, konsekwencji stosowania przemocy, jej wpływu na funkcjonowanie systemu rodzinnego. Edukowanie w zakresie skutecznego reagowania na sytuacje występowania przemocy</p>

	<p>domowej, procedury „Niebieskie Karty”, roli świadków w zatrzymaniu przemocy. Informowanie o sposobach reagowania na przemoc podczas konsultacji indywidualnych, podczas realizowania grupowych form pomocy. Edukacja dotycząca podejmowania działań interwencyjnych i pomocowych w sytuacjach kryzysowych związanych z byciem świadkiem przemocy. Udzielanie informacji związanych z procedurami przeciwdziałania przemocy domowej. Edukowanie na temat zjawiska przemocy domowej, w tym aspektów prawnych. Informacja o lokalnej ofercie pomocy dla osób uwikłanych w przemoc Umieszczanie informacji w lokalnej prasie oraz na stronie internetowej PCPR i w mediach (Facebook OIK i PCPR).</p>
--	--

Tabela. Działania podejmowane wobec dzieci doznających przemocy domowej, 2023 r.

Liczba dzieci objętych pomocą	Podjęte działania
598	<p>Poradnictwo psychologiczne. Terapia psychologiczna. Wsparcie psychologiczne. Pomoc w radzeniu sobie ze skutkami doświadczenia bądź bycia świadkiem przemocy. Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne w placówkach edukacyjnych. Poradnictwo specjalistyczne Wsparcie emocjonalne. Zapewnienie schronienia w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej. Psychoedukacja w zakresie wyrażania uczuć, radzenia sobie ze stresem w sposób konstruktywny, komunikowania się i rozwiązywania konfliktów bez używania przemocy (podczas konsultacji indywidualnych oraz grupowych form pracy z dziećmi i młodzieżą). Edukowanie na temat form przemocy, prawa do ochrony siebie i reagowania na przemoc. Propozycja wsparcia i udziału w zajęciach w placówkach wsparcia dziennego. Skierowanie do psychologa i pedagoga szkolnego. Skierowanie wniosku do Sądu o wgląd w sytuację rodziny. Propozycja wsparcia asystenta rodziny. Spotkania profilaktyczne.</p>

10.2. Inne działania pracowników PCPR.

Pracownicy PCPR mogą podejmować czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty” oraz uczestniczyć w pracach gminnych zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych (wcześniej grup roboczych). Aktywność w tym zakresie przedstawiają tabele.

Tabela. Liczba wypełnionych w 2023 r. przez pracowników PCPR formularzy „Niebieska Karta-A”.

Liczba wypełnionych w 2023 r. przez pracowników PCPR formularzy „Niebieska Karta-A”.
31

Tabela. Udział pracowników PCPR w pracach zespołów interdyscyplinarnych w gminach na swoim terenie.

Rok	Udział pracowników PCPR w działaniach gminnych zespołów interdyscyplinarnych	Liczba gmin	Brak udziału pracowników PCPR w działaniach gminnych zespołów interdyscyplinarnych
2023	13	19	12

Tabela. Udział pracowników PCPR w pracach grup roboczych, grup diagnostyczno-pomocowych w gminach na swoim terenie.

Rok	Udział pracowników PCPR w pracach grup roboczych, grup diagnostyczno-pomocowych	Liczba gmin	Brak udziału pracowników PCPR w pracach grup roboczych, grup diagnostyczno-pomocowych
2023	8	11	17

Z przeprowadzonej analizy wynika, iż powiatowe centra pomocy rodzinie bardzo rzadko wszczynają procedurę „Niebieskie Karty” (31 przypadków w 2023 r.). Pracownicy jedynie 13 powiatowych centrów pomocy rodzinie byli członkami lokalnych zespołów

interdyscyplinarnych, natomiast 12 powiatów nie wykazało zaangażowania w tym zakresie. Oznacza to, że niemal połowa powiatów nie podejmuje współpracy z gminami na swoim terenie. Jedynie przedstawiciele 8 powiatów (mniej niż w roku poprzednim) brali udział w pracach grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych, rozpatrujących indywidualne przypadki osób uwikłanych w problem przemocy domowej.

10.3. Prowadzenie przez powiaty lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą domową.

Tabela. Liczba prowadzonych przez powiat lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą domową.

Liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób dotkniętych przemocą domową	Czas dostępności telefonu – liczba godzin w tygodniu	Liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji
13	Od 5 godzin do 408 godzin tygodniowo	3 204

10.4. Zawiadomienia o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej, dokonane w 2023 r. przez PCPR, OIK na podstawie *art. 12 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* i *art. 12 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej*.

Tabela. Zawiadomienia o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej, 2023 r.

Institucja, do której przekazano zawiadomienie	Liczba zawiadomień dokonanych przez PCPR	Liczba zawiadomień dokonanych przez OIK
Policja	8	0
Prokuratura	11	2

Analizując ww. dane zwraca uwagę bardzo niski poziom dokonywania przez instytucje powiatowe zawiadomień o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej.

11. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą (pkt 2.4.1 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023).

Aby skutecznie podejmować lokalne działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, należy mieć na uwadze lokalne czynniki, które sprzyjają skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także te czynniki, które pomoc utrudniają. W 2023 r. takie analizy na swoim terenie przeprowadziło 5 powiatów. W przypadku kolejnych 5 powiatów pozostają aktualne analizy z lat ubiegłych. 15 powiatów nie przystąpiło i nie zrealizowało ww. zadania. Dane liczbowe oraz merytoryczne w ww. zakresie przedstawiają tabele poniżej.

Tabela. Przeprowadzenie w 2023 r. lokalnych analiz, dotyczących czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

Rok	Przeprowadzono lokalną analizę czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą domową	Liczba przeprowadzonych analiz	Nie przeprowadzono lokalnej analizy czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą domową	Pozostaje aktualna analiza z lat poprzednich
2023	5	5	15	5

Tabela. Lokalne czynniki sprzyjające skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, 2023 r.

Rok	Lokalne czynniki sprzyjające skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą domową
2023	<p>I grupa - czynniki organizacyjne, związane z funkcjonowaniem oraz współpracą służb, instytucji i organizacji. Dobra współpraca przedstawicieli instytucji i służb działających w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej. Procedura „Niebieskie Karty” i działalność Zespołów Interdyscyplinarnych. Możliwość tworzenia lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Współpraca interdyscyplinarna oparta o doświadczenie osób zaangażowanych w pomoc. Dobra współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, kuratorami, policją, szkołami oraz innymi placówkami.</p> <p>II grupa - czynniki związane z dostępnością poradnictwa specjalistycznego dla osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej. Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Zapewnienie miejsc w hostelu dla osób potrzebujących schronienia. Bezpłatna pomoc psychologiczna i prawna dla osób doznających przemocy. Specjalistyczne poradnictwo psychologiczne. Funkcjonowanie Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej. Zapewnienie osobom i rodzinom doświadczającym przemocy możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego np.: psychologicznego, prawnego, socjalnego, pedagogicznego, terapeutycznego, konsultacji z pracownikiem Zespołu Interdyscyplinarnego, dzielnicowym. Zapewnienie osobom i rodzinom doświadczającym przemocy możliwości skorzystania z infrastruktury pomocowej. Dostęp do bezpłatnej specjalistycznej pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w problem przemocy domowej. Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.</p> <p>III grupa - kompetencje osób udzielających pomocy i wsparcia. Dobrze przygotowana, ciągle doskonaląca się kadra przedstawicieli różnych instytucji. Podnoszenie kwalifikacji przez osoby pracujące z osobami dotkniętymi przemocą. Doświadczenie służb w pracy z osobami doznającymi przemocy domowej i osobami stosującymi przemoc domową oraz członkami ich rodzin.</p> <p>IV grupa - profilaktyka i edukacja. Dostępność materiałów edukacyjno-informacyjnych na temat zjawiska przemocy domowej. Realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Większy dostęp do wiedzy na temat zjawiska przemocy m.in. poprzez: dostęp do materiałów informacyjno-edukacyjnych m.in. plakatów, ulotek, prasy lokalnej, stron internetowych. Działania informacyjno-edukacyjne mające na celu zmianę świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Informacje dotyczące oferty pomocowej dla osób doświadczających przemocy. Znajomość w środowisku lokalnym miejsc, osób, możliwości udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej. Rozpowszechnianie informacji o konieczności zgłaszania przemocy. Szkolenia z zakresu zjawiska przemocy domowej.</p> <p>V grupa – inne czynniki. Małe społeczności lokalne, które są otwarte na wzajemne kontakty.</p>

Tabela. Lokalne czynniki utrudniające skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą domową, 2023 r.

Rok	Lokalne czynniki utrudniające skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą domową
2023	<p>I grupa - czynniki organizacyjne, związane z funkcjonowaniem oraz współpracą służb, instytucji i organizacji.</p> <p>Ograniczona współpraca jednostek ochrony zdrowia i poradni psychologiczno-pedagogicznych z OPS i Policją.</p> <p>Braki finansowe utrudniające stworzenie odpowiedniej infrastruktury pomocowej.</p> <p>Likwidacja posterunków policji w małych miejscowościach, jako czynnik utrudniający szybką interwencję policji.</p> <p>Trudności, których doświadczają pracownicy Ośrodków Pomocy Społecznej tj.: duże obciążenie zadaniami służbowymi pracowników socjalnych, brak dyspozycyjności członków Zespołów Interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych, niechęć do współpracy podmiotów do tego powołanych w związku z przeświadczeniem, że przemoc domowa to zadanie dla pracowników socjalnych.</p> <p>Trudna współpraca bądź jej brak z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc, nierównomierne zaangażowanie członków poszczególnych instytucji w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.</p> <p>II grupa - czynniki związane z dostępnością poradnictwa specjalistycznego dla osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej.</p> <p>Brak całodobowego ośrodka interwencji kryzysowej oraz hostelu na terenie powiatu.</p> <p>Zbyt mała infrastruktura pomocowa skierowana do osób uwikłanych w przemoc: niewystarczająco rozwinięta infrastruktura socjalna, brak mieszkań socjalnych i chronionych, brak placówek udzielających wsparcia osobom doświadczającym przemocy na terenie gmin, brak grup samopomocowych, grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych przemocą na terenie gmin, zbyt długi okres oczekiwania na terapię uzależnień i leczenie odwykowe, brak pełnej oferty terapeutycznej, instytucje pomocowe zlokalizowane poza terenem gminy.</p> <p>Niewystarczające środki finansowe na: prowadzenie poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zatrudnienie psychologa, terapeuty, prawnika i pedagoga, szkolenia kadry pracującej w ramach procedury „Niebieskie Karty”.</p> <p>Brak programów korekcyjno-edukacyjnych.</p> <p>III grupa - kompetencje osób udzielających pomocy i wsparcia.</p> <p>Słabe przygotowanie merytoryczne pracowników szkół do niesienia pomocy uczniom zgłaszającym problem przemocy.</p> <p>IV grupa - przepisy prawa.</p> <p>Wydłużony tryb postępowania prokuratorskiego i sądowego w obszarze spraw znęcania się nad rodziną oraz negatywne w ocenie osób doznających przemocy domowej umarzanie spraw, zawieszanie kar.</p> <p>Przedłużająca się procedura związana z leczeniem odwykowym i postępowaniem karnym.</p> <p>Ograniczenia związane z odseparowaniem osoby stosującej przemoc domową.</p> <p>Przewlekłość procedur sądowych, niskie wyroki dla osób stosujących przemoc oraz wysoki odsetek umarzanych spraw.</p> <p>Niejasne przepisy prawne.</p> <p>Słaba ochrona osób doświadczających przemocy.</p> <p>V grupa - problemy oraz postawy osób uwikłanych w problem przemocy domowej.</p> <p>Ukrywanie przez osoby pokrzywdzone problemu przemocy domowej.</p> <p>Wstyd, poczucie winy, obniżona samoocena, stereotypowe myślenie u osób doznających przemocy domowej.</p> <p>Zastraszanie osoby doznającej przemocy przez osobę stosującą przemoc.</p> <p>Lęk przed osobą stosującą przemoc domową.</p> <p>Brak przekonania osób doznających przemocy do skutecznych działań interwencyjnych.</p> <p>Problemy alkoholowe członków rodzin.</p> <p>Zależność ekonomiczna osób doznających przemocy od sprawcy przemocy.</p> <p>Ograniczenia osób doznających przemocy związane z poszukiwaniem pomocy w instytucjach.</p> <p>Obawy osób doznających przemocy związane z podejmowaniem działań zmierzających do zmiany sytuacji.</p> <p>Negatywne nastawienie do instytucji pomocowych i wymiaru sprawiedliwości.</p> <p>Poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc domową.</p> <p>Niechęć osób stosujących przemoc domową do korzystania ze specjalistycznej pomocy i udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym.</p>

<p>Niechęć do podjęcia terapii przez osoby stosujące przemoc domową. Niechęć osób i rodzin uwikłanych w przemoc do współpracy oraz korzystania we wsparcia i pomocy specjalistów. Uzależnienia osoby stosującej przemoc domową/osoby jej doznającej.</p> <p>VI grupa – inne czynniki. Negatywne wzorce zachowań społecznych wobec aktów przemocy. Niski poziom świadomości społecznej na temat praw, jakie przysługują osobom doświadczającym przemocy. Wysoka korelacja stosowania przemocy domowej z problemem nadużywania alkoholu lub innych środków psychoaktywnych. Nieprawidłowe przekonania na temat zjawiska przemocy domowej, funkcjonujące mity i stereotypy przyzwalające na przemoc. Ograniczona współpraca z lokalnymi mediami.</p>

12. Prowadzenie przez powiaty w 2023 r. kampanii informacyjnych mających na celu podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej (pkt 1.2 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023).

Jak wynika z przeprowadzonej analizy, na terenie województwa podkarpackiego realizacji tego działania podjęło się 14 powiatów. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Prowadzone kampanie informacyjne mające na celu podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej, 2023 r.

LP.	Powiat	Realizowane kampanie
1.	dębicki	Kampania informacyjno-edukacyjna nt. zjawiska przemocy w postaci ulotek i plakatów. Zajęcia informacyjno-edukacyjne dla młodzieży w szkołach ponadpodstawowych.
2.	jarosławski	Udział w akcji „Trampolina - głos przeciwko przemocy”. Rozmowy z mieszkańcami, informacje na temat rodzaju i form pomocy udzielanej w PCPR, upowszechnianie ulotek i materiałów. Wydarzeniu towarzyszyło hasło: „Pozwól sobie pomoc - każdy ma prawo do życia w rodzinie wolnej od przemocy”.
3.	jasielski	Kampania „16 Dni Bez Przemocy”. Kampania edukacyjna na temat koncepcji Porozumienia Bez Przemocy Marshalla B. Rosenberga. Kampania edukacyjna dot. konstruktywnych metod wychowawczych bez używania przemocy.
4.	leżajski	Kampania ogólnopolska - Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Nowej Sarzynie. Kampania ogólnopolska - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kuryłówce. Kampania ogólnopolska - Zespół Interdyscyplinarny w Nowej Sarzynie.
5.	lubaczowski	„Żyj tak, aby nikt przez ciebie nie płakał” w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”.
6.	przemyski	„Młodzież przeciwko przemocy”.
7.	m. Przemyśl	Kampania „Biała wstążka”.
8.	przeworski	Wydanie ulotek informacyjnych nt. działalności Punktu Interwencji Kryzysowej.
9.	ropczycko-sędziszowski	Publikowanie na stronach internetowych PCPR i Starostwa Powiatowego opracowań dotyczących przemocy i możliwości uzyskania pomocy. Opracowanie, wydanie i dystrybucja materiałów informacyjnych o tematyce dotyczącej działalności POIK i świadczonych form pomocy.
10.	rzeszowski	Święto pieczonego ziemniaka - spotkanie plenerowe o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym. Dorośli wzięli udział w spotkaniu z kuratorem II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w sprawach rodzinnych i nieletnich w Rzeszowie oraz z Policjantami z Komisariatu Policji w Sokołowie Małopolskim. Zostały prezentowane informacje z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Dla dzieci zostały przygotowane atrakcje, zabawy z animatorem.

		Pracownicy OIK przeprowadzili dwa spotkania promocyjno-informacyjne z młodzieżą szkół średnich. Na podstawie wcześniej przygotowanych materiałów młodzież została zapoznana z charakterem pracy i działalnością OIK w Górnem. Przybliżono również ideę wolontariatu i przekazano zasady na jakich można zaangażować się w taką działalność w PCPR w Rzeszowie i w OIK w Górnem.
		Dwukrotnie zostały zorganizowane spotkania profilaktyczno-edukacyjne dla seniorów z Dniennego Domu Seniora w Kamieniu. Została przygotowana prezentacja i przeprowadzona prelekcja na temat pojęcia kryzysu. Seniorzy zostali zapoznani z definicją i rodzajami kryzysu, z uwzględnieniem kryzysu wywołanego przez zjawisko przemocy. Dodatkowo zainteresowani mogli skorzystać z indywidualnych konsultacji z psychologiem OIK.
		Informacje umieszczane są w lokalnej prasie, na stronach internetowych gmin Powiatu Rzeszowskiego oraz na stronie internetowej PCPR i mediach (Facebook OIK i PCPR).
		Udział w Pikniku Rodzinnym w Markowiznie oraz w Pikniku Rodzinnym w Dąbrówce Starzeńskiej. Oba wydarzenia organizowane były przez miejscowe Koła Gospodyń Wiejskich. Pracownicy OIK przedstawiali zainteresowanym działalność i oferowane przez Ośrodek formy pomocy. Rozdawali także ulotki, wizytówki i notesy z danymi OIK, ulotki na temat wolontariatu możliwego do odbycia w Ośrodku, gadżety promocyjne Powiatu Rzeszowskiego oraz materiały edukacyjno-profilaktyczne. Na Pikniku Rodzinnym w Ulanicy, zostało wystawione stoisko tematyczne Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Górnem.
11.	m. Rzeszów	„Z uśmiechem w przyszłość”. „Przemoc lubi milczenie- Rzeszów krzyczy jednym głosem stop przemocy”. „Edukacyjny czerwiec”.
12.	stalowowolski	SOWiK wraz z ZI przy MOPS oraz Gminą Stalowa Wola, jako partner, realizował warsztaty edukacyjne dla przedstawicieli oświaty z terenu Gminy Stalowa Wola pod nazwą „Chronimy dzieci”, mające na celu zapobieganie przemocy wobec dzieci. W SOWiK prowadzono zajęcia edukacyjne dla rodziców, opiekunów dzieci, dotyczące konstruktywnych relacji rodzinnych. Konferencja „Siła szkoły siłą dziecka”. Udział w kampanii „Razem dla zdrowia - depresja”, poprzez przeprowadzenie dwóch grup warsztatowych. Pracownicy ośrodka pełnili również dyżury telefoniczne. Grupą docelową warsztatów byli seniorzy z Centrum Aktywności Seniora w Stalowej Woli.
13.	strzyżowski	Prelekcje, spotkania informacyjne z rodzicami, młodzieżą. Zajęcia warsztatowe. Zamieszczanie informacji na stronach internetowych szkół, jednostek pomocowych, poradni psychologiczno-pedagogicznej itp. Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych, itp. Szkolenia.
14.	tarnobrzeski	Upowszechnianie materiałów informacyjnych w formie plakatów, ulotek, informacji własnych jednostek.

13. Upowszechnianie przez powiaty w 2023 r. informacji, dotyczących możliwości i form uzyskania pomocy: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej, rodzinnej i in. osobom dotkniętym przemocą domową (pkt 2.2.1 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023).

Na podstawie przedstawianych przez powiaty informacji ustalono, że działania w opisanym zakresie w 2023 r. były prowadzone przez 24 powiaty. Wymieniane czynności zawarto w układzie tabelarycznym.

Tabela. Upowszechnianie przez powiaty w 2023 r. informacji, dotyczących możliwości i form uzyskania pomocy: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej, rodzinnej i in. osobom dotkniętym przemocą domową.

LP.	Powiat	Realizowane działania, 2023 r.
1.	bieszczadzki	Dystrybucja ulotek informujących o działalności OIK. Informacje zamieszczane na stronie internetowej PCPR.

2.	brzozowski	Informacje w gablocie informacyjnej w siedzibie PCPR
		Informacje na stronie internetowej PCPR.
3.	dębicki	Informacje zamieszczane na stronie internetowej PCPR.
		Dystrybucja ulotek, plakatów.
4.	jarosławski	Do wszystkich OPS z terenu Powiatu Jarosławskiego rozesłano informację o udzielaniu natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych schronienia do 3 miesięcy w ramach interwencji kryzysowej, stosownie do art. 47 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.
		Do wszystkich OPS wysłano harmonogram dyżurów specjalistów przyjmujących w ramach PIK.
5.	jasielski	Rozpowszechniano informacje wśród klientów Ośrodka na temat oferowanych form pomocy na terenie powiatu i miasta Jasła (ulotki, broszury, informatory).
		Na stronie internetowej PCPR w Jasle zamieszczony jest informator o formach oferowanej pomocy dla osób dotkniętych lub zagrożonych przemocą i osób będących w kryzysie.
		Rozpowszechniano ulotki na temat przemocy domowej zawierające także dane teleadresowe instytucji, służb, organizacji działających na rzecz osób z problemem przemocy domowej.
6.	kolbuszowski	Upowszechnianie informacji o lokalnych formach i możliwościach pomocy.
		Dystrybucja ulotek, informatorów.
7.	m. Krosno	Szkolenie osób pomagającym osobom pokrzywdzonym.
		Udział członków Zespołu Interdyscyplinarnego w spotkaniach z seniorami.
		Pogadanki w szkołach z młodzieżą.
		Plakaty informacyjne i ulotki o formach pomocy w DIK MOPR.
8.	krośnieński	Udostępnienie informatora dotyczącego możliwości i form uzyskania pomocy na stronie internetowej PCPR w Krośnie.
		Zamieszczenie informatora na tablicy informacyjnej w budynku Starostwa Powiatowego.
		Rozpowszechnianie i przekazywanie informatora osobom zainteresowanym.
9.	leski	Informacje na tablicy informacyjnej w PCPR w Lesku.
10.	leżajski	Regularne spotkania instytucji realizujących zdania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, wymiana informacji, które są przekazywane osobom doznającym przemocy domowej.
		Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących przemocy domowej.
		Programy profilaktyczno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej - placówki oświatowe.
		Edukacja rodziców w zakresie metod wychowawczych, zajęcia o charakterze psychologicznym, edukacyjnym.
11.	lubaczowski	Umieszczenie informacji dotyczących możliwości i form uzyskania pomocy na stronie internetowej PCPR w Lubaczowie.
12.	łańcucki	Rozpowszechnienie informacji o możliwości i formach udzielanej specjalistycznej pomocy wśród ośrodków pomocy społecznej, KPP, kuratorskiej służby sądowej, celem wykorzystania w bieżącej pracy.
		Informacje o możliwości uzyskania pomocy zamieszczone na stronie internetowej.
13.	mielecki	Upowszechnianie informacji dotyczących możliwości i form uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej poprzez media społecznościowe, portal internetowy, banery informacyjne, ulotki informacyjne.
14.	nizański	Konferencja pn. „Przeciwdziałanie przemocy domowej w Powiecie Nizańskim”, dn. 24 listopada 2023 r.
		Spotkanie dn. 7 grudnia 2023 r. we współpracy z Powiatową Komendą Policji z uczniami Liceum Ogólnokształcącego w Nisku na temat zagrożeń w sieci.
		Opracowanie i rozpowszechnienie Informatora dla osób doznających przemocy.
		Opracowanie i rozpowszechnienie ulotki „Jesteś osobą, która doznaje przemocy lub jesteś świadkiem powinieneś mieć wiedzę na temat PRZEMOCY, wtedy będziesz mógł się bronić” (100 sztuk) i „Jak postępować, gdy jesteś świadkiem przemocy? Sąsiedzi” (200 sztuk).
		Opracowanie i rozpowszechnienie ulotki „Gdy twoja rodzina przeżywa kryzys”.
15.	przemyski	Informacje przekazywane w formie ulotek.
		Informacje przekazywane do Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej.

		Informacje na stronie internetowej.
16.	m. Przemysł	Umieszczenie informacji na stronie internetowej i portalach społecznościowych. Rozpowszechnianie ulotek, broszur, plakatów.
17.	przeworski	Wydanie ulotek informacyjnych nt. działalności Punktu Interwencji Kryzysowej oraz oferowanych form pomocy.
18.	ropczycko-sędziszowski	Informowanie klientów POIK o możliwości korzystania z poszczególnych form pomocy zarówno w POIK, jak i w innych instytucjach. Publikowanie na stronach internetowych PCPR i Starostwa Powiatowego opracowań dotyczących zagadnień przemocy i możliwości uzyskania pomocy.
19.	rzeszowski	Współpraca z lokalnymi mediami ,publikowanie artykułów o tematyce profilaktyczno-edukacyjnej oraz informacje na temat podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy. Informacje umieszczane są w lokalnej prasie, na stronach internetowych gmin Powiatu Rzeszowskiego oraz na stronie internetowej PCPR i w mediach (Facebook OIK i PCPR). Udział w piknikach i innych spotkaniach na terenie powiatu rzeszowskiego. Spotkania z przedstawicielami OPS powiatu rzeszowskiego - doradztwo metodyczne. Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych i profilaktyczno-edukacyjnych w postaci ulotek, wizytówek, zakładki do książek, oraz płyt z filmami profilaktycznymi na temat przemocy. Spotkania promocyjno-informacyjne z młodzieżą szkół średnich - na podstawie wcześniej przygotowanych materiałów młodzież została zapoznana z charakterem pracy i działalnością OIK w Górnicy.
20.	m. Rzeszów	Rozmowy indywidualne. Poradnictwo. Ulotki. Plakaty.
21.	sanocki	W PCPR osoby dotknięte przemocą mogą korzystać z bezpłatnego poradnictwa prawnika, psychologa oraz psychoterapeuty. Dyżurujący specjaliści informują o prawach i uprawnieniach osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz służą pomocą w przygotowaniu pism urzędowych. Udzielanie informacji gdzie i na jakich zasadach istnieje możliwość podjęcia terapii oraz o instytucjach udzielających kompleksowej pomocy.
22.	stalowowolski	Podczas konferencji „Siła szkoły siłą dziecka” rozpowszechniano ulotki zawierające dane teleadresowe miejsc, gdzie można uzyskać pomoc w sytuacji przemocy. Podczas kampanii „Razem dla zdrowia - depresja” rozpowszechniano ulotki zawierające dane teleadresowe miejsc, gdzie można uzyskać pomoc w sytuacji przemocy.
23.	strzyżowski	Zamieszczenie na stronie internetowej Starostwa Powiatowego oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie informacji o instytucjach, w których można uzyskać pomoc i wsparcie. Zamieszczenie informacji na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego i PCPR o darmowym poradnictwie prawnym oraz psychologicznym.
24.	tarnobrzeski	Wsparcie i terapia krótkoterminowa. Informacje umieszczane na stronie internetowej PCPR i Powiatu. Dostępność do informacji w formie ulotek.

14. Opracowanie i realizacja w 2023 r. zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie/przemocą domową w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie/przemoc domowa (pkt 2.2.2 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023).

Jak wynika z przeprowadzonej analizy, na terenie województwa podkarpackiego działania związane z opracowaniem i realizacją zajęć edukacyjnych dotyczących reakcji na przemoc domową przeprowadziły 4 powiaty, 21 powiatów nie podjęło się realizacji zadania. Szczegóły przedstawia tabela poniżej.

Tabela. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie/przemocą domową w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową, 2023 r.

LP.	Powiat	Rodzaj opracowanych i realizowanych zajęć
1.	jasielski	Warsztaty psychoedukacyjne pn. „Konstruktywna komunikacja w rodzinie. Koncepcja Porozumienia Bez Przemocy M.B. Rosenbegr’a”.
2.	m. Krosno	Grupa wsparcia dla kobiet doświadczających trudności w relacjach rodzinnych.
		Szkoła dla rodziców.
		Pogadanki w szkołach dla młodzieży.
		Pogadanki z dziećmi na koloniach, spotkania z rzecznikiem praw dziecka.
3.	m. Przemysł	Poradnictwo specjalistyczne.
		Zajęcia edukacyjno-informacyjne z zakresu kształtowania umiejętności rodzicielskich.
		Spotkanie edukacyjne dla rodziców i dzieci.
4.	rzeszowski	Spotkania Grupy Wsparcia.
		Spotkania informacyjne w Domu Seniora.

15. Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie/przemocą domową w 2023 r. (pkt 2.3.3 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023).

Realizacji opisanego działania w 2023 r. podjęły się dwa powiaty. Dane przedstawia tabela.

Tabela. Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie/przemocą domową w 2023 r.

Rok	Liczba powiatów, które opracowały i realizowały programy terapeutyczne i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób dotkniętych przemocą domową w 2023 r.	Liczba opracowanych i zrealizowanych programów	Liczba osób uczestniczących w programach
2023	2	4	5

16. Wdrożenie i realizacja w 2023 r. przez powiaty systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie/przemocą domową i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia (pkt 4.4.2 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023).

Jak wynika z przekazanych przez powiaty danych, 15 z nich podjęło się realizacji opisanego zadania. Jednocześnie 10 powiatów zadania nie zrealizowało. Szczegóły przedstawia tabela poniżej.

Tabela. Rodzaj udzielonego wsparcia osobom pracującym bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą domową i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia, 2023 r.

Rok	Rodzaj udzielonego wsparcia osobom pracującym bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą domową i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia	Liczba powiatów podejmujących działania	Liczba osób uczestniczących w poszczególnych formach wsparcia
2023	Superwizja	8	55
	Grupy wsparcia	6	86
	Szkolenia	14	536

17. Podsumowanie.

Przedstawiony raport dotyczy okresu, w którym obowiązywały dwa akty prawne, tj. *ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* oraz *ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej*. W ślad za wejściem w życie *ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej* wprowadzono do obiegu prawnego liczne akty wykonawcze. Rok 2023 był zatem okresem przemian w ustawodawstwie. Generowało to konieczność przeprowadzenia szeroko zakrojonych zmian, dotyczących m.in. powiatowych programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, i in.

Znowelizowana *ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej* została przyjęta i weszła w życie w czerwcu 2023 r. Z tego faktu wyniknęła konieczność dokonania zmiany dotychczasowych powiatowych programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, a także dostosowania ich do obowiązujących przepisów prawa. Niestety, tylko jeden powiat wykonał to zadanie w terminie, tj. przed końcem 2023 r. Należy zatem wskazać na bardzo niski poziom realizacji ww. zadania na terenie województwa oraz konieczność opracowania tych programów w jak najszybszym terminie.

W ubiegłym roku również żaden z powiatów nie dokonał aktualizacji w zakresie opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym, mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową. Jest to kolejne zadanie do niezwłocznego podjęcia przez powiaty.

Analizując wykonanie zadania, jakim jest zapewnienie osobom doświadczającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia, uwidacznia się nadal bardzo mała ilość tego typu jednostek na terenie województwa. Lukę tę wypełniają wprawdzie specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, jednak jest ich tylko cztery i nie zawsze ich lokalizacja jest adekwatna do potrzeb potencjalnych klientów.

W 2023 r. na terenie województwa podkarpackiego funkcjonowało 14 ośrodków interwencji kryzysowej, które w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej realizowały poradnictwo specjalistyczne, podejmowały również działania interwencyjne i pomocowe.

Na terenie województwa funkcjonują 4 specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, które dysponują 88 miejscami hostelowymi. Zgodnie z założeniami realizują one zadania w zakresie: interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym oraz potrzeb bytowych.

W 2023 r. 14 powiatów realizowało programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, ponadto 1 powiat realizował program psychologiczno-terapeutyczny. Nowe uregulowania w ww. zakresie wymagają całorocznego zabezpieczenia realizacji ww. programów na terenie powiatu, co będzie skutkowało potrzebą zwiększenia aktywności powiatów w zakresie realizacji programów.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadziła nowy obowiązek dla powiatów, tj. wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz o ich ukończeniu. Zadanie to zostało podjęte i jest wykonywane przez powiaty realizujące programy.

Powiaty, w ramach posiadanych kompetencji realizują działania w zakresie udzielania pomocy i wsparcia osobom uwikłanym w problem przemocy domowej. Nie zawsze jednak ich zakres odpowiada lokalnym potrzebom, które wydają się być zdecydowanie większe, niż dotychczasowe możliwości PCPR. Objęcia szczególną uwagą wymaga zwłaszcza kwestia zwiększenia dostępności udzielania specjalistycznej pomocy, zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc. Ponadto zwraca uwagę fakt niskiego zaangażowania powiatów w realizację procedury „Niebieskie Karty”. Powiatowe centra pomocy rodzinie bardzo rzadko wszczynają ww. procedurę. Ponadto pracownicy jedynie kilkunastu powiatowych centrów pomocy rodzinie byli członkami lokalnych zespołów interdyscyplinarnych. Oznacza to, że niemal połowa powiatów nie podejmuje współpracy z gminami na swoim terenie. Jedynie kilka powiatów brało udział w pracach grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych, rozpatrujących indywidualne przypadki osób uwikłanych w problem przemocy domowej, co wymaga zmiany i zwiększenia zaangażowania.

Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą przeprowadziło tylko 5 powiatów, co należy uznać za wysoce niepokojące i wymagające wykonania.

Działanie, jakim jest upowszechnianie przez powiaty informacji, dotyczących możliwości i form uzyskania pomocy: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej, rodzinnej i in. osobom dotkniętym przemocą domową w 2023 r. zostało wykonane przez 24 powiaty, co w skali całego województwa daje wynik zadowalający.

Kampanie informacyjne mające na celu podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej prowadziło 14 powiatów. 11 powiatów wykazuje brak aktywności w tym zakresie.

Zajęcia edukacyjne kierowane do osób doznających przemocy domowej, w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową realizowały jedynie 4 powiaty.

Wykonania zadania, jakim jest wdrożenie i realizacja systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą domową i z osobami stosującymi przemoc, w formie superwizji, coachingu, grup wsparcia podjęło się 15 powiatów, jednocześnie 10 powiatów zadania nie zrealizowało.

Ponadto za niepokojące należy uznać:

- Brak opracowania przez kilka powiatów lokalnej diagnozy zjawiska przemocy domowej,
- Niski poziom zaangażowania ww. podmiotów w działanie, jakim jest zawiadomienie o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej na podstawie *art. 12 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej*.

Przedstawiony raport dotyczy okresu, w którym dokonano wielu istotnych zmian, uregulowanych we wprowadzonej w 2023 r. w *ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej*. Mając powyższe na względzie, rekomenduje się przeanalizowanie uwag stwierdzonych w oparciu o dokonana analizę, w celu kompleksowego zapewnienia realizacji zadań wynikających z ww. ustawy oraz obowiązujących aktów wykonawczych do ustawy.